

2016-09-19 15:00 CEST

Förarlösa tåg

Ett ökat behov av lokförare, stora pensionsavgångar och otillräckligt med utbildningsplatser har lett till en brist på lokförare som kommer att öka dramatiskt de närmaste åren. Bara inom Green Cargo är behovet ca 150 förare varje år de närmaste tre åren och bristen är ett hot mot tillväxten av järnvägsbranschen.

Efterfrågan på miljöanpassade transporter ökar och det driver på ett rekryteringsbehov av förare. Samtidigt har vi just nu och de närmaste åren mycket stora pensionsavgångar att vänta. Bara inom de närmaste fyra åren kommer 450 av ca 1200 förare inom Green Cargo att kunna gå i pension.

'inom de närmaste fyra åren kommer 450 av våra ca 1200 förare kunna gå i pension'

Inom branschen som helhet så har Branschföreningen Tågoperatörerna undersökt lokförarbehovet via en enkät 2013. Bedömningen var då det behövdes 260 lokförare per år de närmaste fem åren, totalt 1 300 förare. Under 2016 och 2017 **kommer 165 förare per år att ta examen, 100 färre än behovet per år.**

Green Cargo är ett av få järnvägsföretag i landet som behöver radioloksoperatörer så vi har en utbildning internt. Våra medarbetare får en betald utbildning som leder till arbete på bangård. Radioloksoperatörerna har sedan möjlighet att vidareutbilda sig till lokförare på linjen vilket vi också erbjuder som en intern utbildning.

Utbildningen av lokförare från grunden sköts idag av ett antal företag med stöd från Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH). I dagsläget finns utbildningen på åtta orter i landet med 1-2 kullar på varje ort. Utbildningen pågår i antingen 44 eller 60 veckor beroende på utbildningsinstans. Ett arbete har gjorts för att samordna en utbildningsplan för lokförare. Där kom man fram till att 44 veckor, varav ungefär halva tiden är arbetsplatsförlagd praktik, utgör en bra grund att stå på. Respektive operatör utbildar därefter beroende på eget behov på t. ex nödvändiga loktyper, farligt gods etc.

En del av problemet är brist på praktikplatser

Praktiken som alla blivande lokförare behöver, som kallas LIA (Lärande i arbete) , förväntas vi och våra branschkollegor ordna. Eleven ska under ca 20 veckor arbeta med en handledare från företagen och lära sig yrket. Överenskommelsen mellan branschen och utbildarna har varit att operatörerna ska ha en handledare per 15 lokförare och att alla lediga praktikplatser ska läggas ut offentligt. Det här har inte fungerat i praktiken. Skolorna lägger mycket tid på att hitta LIA-platser och det har hänt att utbildningar inte startats på grund av brist på praktikplatser. Förutom att praktiken ger praktisk kunskap så är det ett utmärkt tillfälle att lära känna eleverna och för eleverna att lära känna företagen men det drar resurser.

Green Cargo arbetar aktivt över hela landet med målet att leverera de LIA-platser som vi faktiskt har lovat MYH och lokförarutbildningarna att stå till tjänst med. En del i detta är att utveckla vårt interna program för handledare.

Vi jobbar också aktivt med att förbättra vårt gränssnitt till YH och eleverna.

En annan del av problemet är att lokförarbristen borde förutsetts

Myndigheten för yrkeshögskolan har ett uppdrag: ”Myndigheten för yrkeshögskolan bidrar till att försörja arbetslivet med rätt kompetens i rätt tid. Vårt huvuduppdrag är att ansvara för frågor som rör yrkeshögskolan i Sverige och verka för att utbildningarna tillgodoser arbetslivets behov av kompetens. Vi analyserar arbetsmarknadens behov av utbildningar inom yrkeshögskolan, beslutar vilka utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan och beviljar statliga medel till utbildningsanordnarna.” [länk](#)

Det här uppdraget har man inte lyckats med. Åldersfördelningen inom lokförarkåren har varit känd och behovet av utvecklad järnväg för att minska klimatpåverkan är centralt i nationella miljömål. Utbildningarna har varit en framgångsrik väg in i arbetslivet med 96 % examinerade och i princip garanterat jobb. Ändå har man inte sett behovet och möjligheten.

Nu är det hög tid att agera. Alla i branschen måste hjälpas åt. Almega har nyligen tillsatt en resurs för att branschens framtida kompetensförsörjning tryggas genom att arbeta med LIA-problemet vilket är bra. Men vi efterlyser också ett nytänk. Inom flyget sker en stor del av utbildningen i simulator och i t.ex. Norge så använder man detta även för lokförare. Sådana idéer behövs för att lokförarbristen inte ska bli ett allvarligt hinder för tågtransporter inom kort.

Anna-Karin Wikström, HR-Specialist Kompetensförsörjning

Green Cargo är en hållbar logistikpartner och en viktig del av skandinaviskt näringsliv. Nästan 98 procent av vårt transportarbete sker med eltåg med mycket låg klimatpåverkan. Varje vardag kör vi 400 godståg och ersätter dagligen runt 9 000 lastbilstransporter på vägnätet. I vårt nätverk trafikerar vi närmare 300 platser i Sverige, Norge och Danmark och med partners når vi hela Europa. Green Cargo ägs av svenska staten. Vi har 1 800 anställda, transporterar cirka 20 miljoner ton gods och har en årsomsättning på 4,2 miljarder SEK (2023).

Kontaktpersoner

Pressjour

Presskontakt
010-455 40 02

Stephan Ray

Presskontakt
Chef Kommunikation & Public Affairs
stephan.ray@greencargo.com